

27.1.2026

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kansaneläkelaitoksen tietojenvaihtoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi VN/17391/2025**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:n lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Kansaneläkelaitoksen tietojenvaihtoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hallituksen tavoitteena on ehkäistä sosiaaliturvan väärinkäytöksiä, vähentää sosiaaliturvaetuuksien virheellisiä maksuja ja edistää Kansaneläkelaitoksen ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä Kansaneläkelaitoksen tiedonsaantioikeuksia. Uudistuksella tavoitellaan myös julkistalouden säästöjä.

Esityksen tavoitteena on, että asiakastieto liikkuisi sähköisesti ja turvallisesti. Tavoitteena on parantaa tiedonsaanti- ja luovutussääntelyä siten, että Kansaneläkelaitos saisi tarpeellisen käsityksen henkilön tilanteesta. Tietojenvaihdon avulla tavoitellaan etuuksia koskevien väärinkäytösten sekä virheellisten maksujen estämistä ja paljastamista.

Lisäksi tavoitteena on, että Kansaneläkelaitos saisi etuuskäsittelyssä hakemuksen liitteeksi tarvittavat lääkärinlausunnot ja -todistukset nykyistä sujuvammin Kannan kysely- ja välityspalvelun kautta. Kysely- ja välityspalvelun nykyistä sujuvampi käyttö nopeuttaisi tietojensaantia ja parantaisi tietoturvaa. Lisäksi se sujuvoittaisi henkilö- ja työnantaja-asiakkaiden asiointia. Tavoitteen saavuttamiseksi sairausvakuutuslain mukaista tiedonsaantioikeutta ehdotetaan täsmennettäväksi.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää lausuntopyynnöstä. Otamme kantaa ainoastaan lääkärinlausuntoja ja -todistuksia koskevan tiedonsaantioikeuden tarkentamiseen.

Lääkärinlausuntoja ja -todistuksia koskevan tiedonsaantioikeuden tarkentamiseen liittyvä lausuntopalaute:

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tarkennettavaksi Kansaneläkelaitoksen tiedonsaantioikeuksia siten, että Kansaneläkelaitos voisi jatkossa saada etuushakemuksen liitteeksi tarkoitetut lääkärinlausunnot ja -todistukset nykyistä sujuvammin suoraan Kannan kysely- ja välityspalvelun kautta varaamatta hakijalle ensin mahdollisuutta toimittaa itse tietoja Kansaneläkelaitokselle. LPY pitää tätä muutosta tarkoituksenmukaisena.

27.1.2026

LPY kannustaa Kelaa arvioimaan kriittisesti etuuspäätösten tekemiseen tarvitsemiensa erillisten lääkärintoimien tarpeellisuutta. Voitaisiko Potilastietovarantoa hyödyntää esimerkiksi erityiskorvattavien lääkkeiden korvauspäätöksissä? Se vähentäisi merkittävästi lausuntoihin käytettävää työaikaa palvelujärjestelmässä ja sujuvoittaisi potilaiden hoidon toteuttamista.

Yhdistys muistuttaa, että nykyisin Kannan kysely- ja välityspalvelu ei ole vastuussa toiselle tapahtuvasta tiedonvaihdosta, vaan siitä vastaa tiedon luovuttava rekisterinpitäjä. Tietojen luovuttaminen edellyttää aina luovuttavan rekisterinpitäjän harkintaa ja vain välttämätön asiakastieto voidaan luovuttaa.

Ehdotetusta sairausvakuutuslain 19 luvun 1 §:n uudesta 6 momentista tai sen säännöskohtaisista perusteluista ei käy selvästi ilmi, edellytetäänkö jatkossa tietoja Kanta-palveluiden kautta luovutettaessa rekisterinpitäjän harkintaa vai onko säännöksessä yksilöity tarpeelliset tiedot niin tarkasti, että ne voidaan luovuttaa ilman rekisterinpitäjän harkintaa.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja